VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 342)**

z dnia 23 czerwca 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 342)

23 czerwca 2015 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, oraz posła **Andrzeja Gałażewskiego (PO)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzyła informację o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag (COM(2015) 198, 201, 202, 203, 204, 205, 208, 212, 214, 219, 220, 221, 222, 224, 225, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 235, 236, 237, 238, 239, 241, 242, 244, 245, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 281, 285, 320, JOIN(2015) 22, 24),

– rozpatrzyła projekt dezyderatu do Prezesa Rady Ministrów w sprawie Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Globalne partnerstwo na rzecz eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju po roku 2015 (COM(2015) 44 wersja ostateczna),

– rozpatrzyła w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony (COM(2015) 181 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP,

– rozpatrzyła w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony (COM(2015) 183 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP,

– rozpatrzyła w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Realizacja europejskiej polityki sąsiedztwa w 2014 r. (JOIN(2015) 9 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu,

– rozpatrzyła i zaopiniowała dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres 1 stycznia do 31 grudnia

2014 r. (druk nr 3459) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 3509) w zakresie:

1. część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 8,

2. część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej:

– wydatki,

– zaopiniowała dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2014 r. (druk nr 3508) w zakresie właściwości Komisji do Spraw Unii Europejskiej.

W posiedzeniu udział wzięli: **Henryka Mościcka-Dendys** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Artur Radziwiłł** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Dariusz Łubian** oraz **Dariusz Zielecki** wicedyrektorzy Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Kowalska** i **Tomasz Woźnicki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych; **Bartosz Pawłowski** i **Dorota Olejniczak** – eksperci ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych, **Marcin Mróz** – specjalista ds. międzynarodowych z BAS, **Zofia Szpringer** – kierownik zespołu BAS.

Przewodniczący poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej, chwilowo w zastępstwie pani przewodniczącej, która lada moment nadejdzie. Witam wszystkich członków Komisji, ministrów i towarzyszące im osoby oraz przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli.

Przypominam o regulacjach wewnętrznych dotyczących czasu przemawiania. Zanim zaczniemy, chciałbym zaproponować łączne rozpatrzenie pkt III i IV, które dotyczą zawarcia i podpisania układu o stabilizacji i stowarzyszeniu z Kosowem. Czy są uwagi do zmienionego porządku obrad? Nie słyszę. Zatem przyjmujemy, że posiedzenie Komisji będzie się toczyło według trochę zmienionego porządku. Przystępujemy więc do jego realizacji.

Punktem I jest informacja o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: COM(2015) 198, 201, 202, 203, 204, 205, 208, 212, 214, 219, 220, 221, 222, 224, 225, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 235, 236, 237, 238, 239, 241, 242, 244, 245, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 281, 285, 320 oraz JOIN(2015) 22 i 24. Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów chcą państwo posłowie zgłosić jakieś uwagi? Nie słyszę. Zatem Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przystępujemy do realizacji pkt II, którym jest rozpatrzenie wniosku dotyczącego Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Globalne partnerstwo na rzecz eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju po roku 2015. To jest COM(2015) 44. Projekt dezyderatu zgłosiła pani poseł Elżbieta Kruk na posiedzeniu Komisji w dniu 10 czerwca. Bardzo proszę panią poseł o przedstawienie członkom Komisji tego projektu. Dyskusja na temat projektu już się odbyła, nie było tylko dyskusji na temat dezyderatu. Obawiam się, że znowu będziemy musieli przełożyć głosowanie. Ale proszę, pani poseł.

Poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jak słusznie już pan przewodniczący powiedział, debata nad tym dokumentem już się odbyła. Przypomnę tylko, że komunikat ma się przyczynić do ustalenia stanowisk UE w ramach przygotowań do trzeciej konferencji w sprawie finansowania rozwoju, która odbędzie się w Addis Abebie w lipcu 2015 r., oraz szczytu ONZ poświęconego agendzie rozwoju po 2015 r., który odbędzie się w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r. Jednocześnie uzgodnienie programu działań na okres po roku

2015 będzie miało duże znaczenie dla negocjacji dotyczących ramowej konwencji ONZ w sprawie klimatu.

Ponieważ stanowisko rządu dotyczące tego komunikatu odnosi się do tej ostatniej kwestii, proponuję, aby Komisja przyjęła dezyderat do Prezesa Rady Ministrów o następującej treści:

„Komisja do Spraw Unii Europejskiej uważa, że Polska w ramach unijnej polityki klimatycznej musi zadeklarować wzorem Kanady i Australii ochronę przemysłu oraz energetyki węglowej. Komunikat Komisji Europejskiej: Globalne partnerstwo na rzecz eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju po roku 2015 ma stanowić podstawę do wypracowania wspólnego stanowiska UE w negocjacjach międzyrządowych, również podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu w grudniu 2015 roku.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej wzywa rząd do zainicjowania w ramach konsultacji stanowiska UE debaty nad zmianą polityki klimatycznej, tak by uwzględniała zróżnicowaną sytuację poszczególnych krajów, a w szczególności w zakresie tak zwanego pakietu klimatyczno-energetycznego. Należy dążyć do renegocjacji pakietu w duchu Konwencji Klimatycznej i Protokołu z Kioto z poszanowaniem nauki i solidarności międzypaństwowej”.

Chciałabym też przypomnieć Wysokiej Komisji, że przedstawiciel rządu, który przedstawiał dokument na poprzednim posiedzeniu Komisji, stwierdził, że rząd bardzo chętnie przyjmie ten dezyderat do realizacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Dziękuję bardzo. Nie wiem, czy przedstawiciel rządu dokładnie widział ten dezyderat w takiej formie, w jakiej on jest teraz. Rozpoczynamy dyskusję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie ma chętnych.

Czy jest sprzeciw w sprawie przyjęcia tego dezyderatu? Nie słyszę. W takim razie ja zgłaszam sprzeciw i zaraz uzasadnię dlaczego. Dezyderat jest zbyt daleko idący, dlatego że wezwanie do renegocjacji pakietu, który z takim trudem został wynegocjowany i de facto uwzględnia, w każdym razie w pewnej perspektywie czasowej, zróżnicowanie regionów, czyli to, co tu jest zgłoszone, według mnie jest nieprecyzyjne. Ponadto nie wiem, czy Polska musi w ramach polityki klimatycznej zadeklarować wzorem Kanady i Australii. Kanada i Australia nie są członkami organizacji, która występuje jako organizacja w tych negocjacjach. Nas wiążą wszelkiego rodzaju ustalenia wewnątrzunijne. Powiedziałbym więc, że samodzielne występowanie Polski obok Kanady i Australii jest troszeczkę ciekawostką polityczną.

Tak więc jest sprzeciw i w związku z tym powinniśmy to przegłosować, ale z przykrością stwierdzam, że nie ma kworum. Muszę więc przerwać posiedzenie Komisji. Pan poseł Szyszko, proszę bardzo.

Poseł Jan Szyszko (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, pan przewodniczący powiedział, że będzie to głosowane wtedy, kiedy będzie kworum, ale czy będzie jeszcze wtedy kontynuowana dyskusja, czy tylko głosowanie? Bo chciałem powiedzieć, odnośnie do pana zastrzeżeń, odnośnie do renegocjacji, panie przewodniczący, to, co było pakietem energetyczno-klimatycznym, co zostało przyjęte w 2008 r., jest już zupełnie inne od tego, co mamy w tej chwili. I renegocjacje cały czas trwają, zwłaszcza ze strony Komisji Europejskiej.

Nie wiem, czy pan przewodniczący pamięta, ale była debata w Sejmie między innymi odnośnie do ustawy o handlu emisjami, która została przyjęta na bazie pakietu klimatyczno-energetycznego, wynegocjowanego w 2008 r. Ustawa powstała w 2011 r. W tej chwili, mimo że liczyła 430 stron i kosztowała mnóstwo pieniędzy, jest całkowicie zmieniona. I w Sejmie właśnie w tej chwili trwają prace. Dlaczego? Dlatego że całkowicie zrenegocjowano pakiet energetyczno-klimatyczny i to właśnie z inicjatywy takich państw jak Niemcy, Francja, Wielka Brytania, natomiast nie z inicjatywy polskiej. Myślę, że renegocjacje, o których pani poseł Kruk powiedziała, w duchu Konwencji Klimatycznej i założeń Protokołu z Kioto, są niezwykle ważne i konieczne. I ważne jest również

z punktu widzenia encykliki papieża, która została wydana parę dni temu i dotyczy spraw związanych ze zrównoważonym rozwojem i Konwencją Klimatyczną.

Myślę że ten dezyderat jest całkowicie na miejscu. Równocześnie chcę państwu powiedzieć, zresztą wysłałem informację do posłów, że 2 i 3 lipca organizujemy warsztaty, co należy wiedzieć o Konwencji Klimatycznej, Protokole z Kioto i pakiecie klimatyczno -energetycznym, aby reprezentować stanowisko Polski na COP21 w Paryżu i przeciwstawić się procesowi dekarbonizacji. To jest związane również ze sprawami renegocjacji zapisów w pakiecie klimatyczno-energetycznym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Dziękuję bardzo. Ogłaszam teraz dziesięciominutową przerwę i jeżeli będzie kworum, przegłosujemy ten dezyderat, być może jeszcze z dyskusją, ale bez udziału rządu w tym punkcie oczywiście. Innej możliwości regulaminowej nie mamy. Bardzo proszę, pani poseł Kruk.

Poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie przewodniczący, chciałabym jednak w pewnym zakresie sprostować pana wypowiedź. Otóż, wiceminister spraw zagranicznych obecny na poprzednim posiedzeniu jako przedstawiciel rządu w tym zakresie zna treść tego dezyderatu w takiej formule, w jakiej państwu przedstawiłam. Jedyne zmiany, jakie zaszły w tym tekście, to nie zmiany merytoryczne, a formalne, czyli dostosowanie jego formy do formy przyjętej w pracach Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Dobrze. W związku z tym, że tak czy inaczej nie mamy kworum, ogłaszam dziesięciominutową przerwę. Wrócimy do rozpatrywania tego punktu po przerwie. Proszę poinformować swoich kolegów i koleżanki żeby byli uprzejmi przybyć na posiedzenie Komisji.

Po przerwie:

Przewodniczący poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Stwierdzam kworum. Kontynuujemy rozpatrywanie pkt II. W międzyczasie, wykorzystując przerwę, uzgodniliśmy z panią poseł, która jest wnioskodawcą, że w pierwszym zdaniu wyraz „musi" będzie zmienione na wyraz „powinna" zadeklarować wzorem Kanady itd. Rzeczywiście, zostało to sprawdzone, pan minister Nowak-Far, który reprezentował MSZ na posiedzeniu, w czasie którego rozpatrywaliśmy ten punkt, zaakceptował ten dezyderat, a zatem wycofuję swój sprzeciw i pytam, czy ktoś z państwa zgłasza sprzeciw do tego dezyderatu? Nie słyszę. Zatem dezyderat został przyjęty. Na tym zakończymy rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt III i IV. To są następujące wnioski: Wniosek dotyczący zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony (COM(2015) 181) i Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony (COM(2015) 183) i odnoszące się do nich projekty stanowiska RP. Rząd jest reprezentowany przez panią Henrykę Mościcką-Dendys, podsekretarz stanu w MSZ. Bardzo proszę o przedstawienie stanowiska RP.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Henryka Mościcka-Dendys:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, mam przyjemność zaprezentować państwu dwa dokumenty dotyczące wniosków o decyzji Rady, w sprawie zawarcia w imieniu UE Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między UE i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony. Celem obu aktów prawnych jest umożliwienie zawarcia układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między UE a Kosowem w sytuacji rozbieżnych stanowisk państw członkowskich w sprawie statusu Kosowa.

Jak państwo wiedzą, Kosowo jest jedynym krajem Bałkanów Zachodnich bez formalnych stosunków umownych z UE. Nie korzysta także z liberalizacji reżimu wizowego.

Przy kilku okazjach Rada potwierdzała natomiast europejską perspektywę krajów Bałkanów Zachodnich, zaś w grudniu 2011 r. potwierdziła explicite taką perspektywę dla Kosowa. Układ, tzw. SAA, z Kosowem stanowi ramy dialogu politycznego z tym krajem na poziomie dwustronnym i regionalnym. Jest wzorowany na podobnych przykładach umów z państwami regionu, jednakże ma odrębny charakter od dotychczas zawieranych umów tego typu, gdyż zakres porozumienia został ograniczony do wyłącznych kompetencji UE. I z tego powodu ta umowa zawierana jest wyłącznie w imieniu UE, między innymi wskutek rozbieżnych stanowisk państw członkowskich w sprawie statusu Kosowa.

Poparcie przedmiotowego dokumentu jest elementem konsekwentnego wspierania przez rząd RP wysiłków Kosowa na drodze do rozwoju demokratycznego państwa prawa, podniesienia stabilności w regionie oraz integracji europejskiej. Polska jest zaangażowana w rozwój polityki rozszerzenia, a polska prezydencja, jak państwo pamiętają, odegrała dużą rolę w wypracowaniu i przyjęciu w 2011 r. w grudniu konkluzji Rady ds. Ogólnych wzmacniających relacje Kosowa z UE.

To tyle, jeśli państwo pozwolą, krótko na temat tego dokumentu. Będę wdzięczna za wyrażenie pozytywnej opinii o jego kształcie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję, pani minister. Sprawozdawcą do tych dokumentów jest pani poseł Elżbieta Kruk.

Poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zgodnie z uzasadnieniem do wniosków decyzji Rady w sprawie zawarcia i w sprawie podpisania w imieniu UE układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między UE i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej z jednej strony a Kosowem z drugiej, dokumenty te są wynikiem szerokich negocjacji dwustronnych. Jak czytamy w uzasadnieniu w ramach układu ustanowiona zostanie szeroko zakrojona współpraca. Układ stanowi ramę dialogu politycznego z Kosowem zarówno na poziomie dwustronnym, jak i regionalnym, promuje współpracę regionalną, a Kosowo podejmuje w nim poważne zobowiązania do osiągnięcia normalizacji stosunków z Serbią.

Ustanawia się pogłębienie stosunków gospodarczych i handlowych prowadzących do utworzenia strefy wolnego handlu dla towarów i usług, oraz zobowiązuje Kosowo do stopniowej harmonizacji przepisów z prawem unijnym. Wydaje się, że z ekonomicznego punktu widzenia najważniejszą częścią układu jest właśnie wytyczenie drogi do utworzenia strefy wolnego handlu.

Z uwagi na ogromną różnicę w potencjale ekonomicznym między stronami, przyniesie to dla Kosowa dosyć istotne skutki. Natomiast UE przyniesie śladowe skutki ekonomiczne, podobnie jak i Polsce, z uwagi na to, że Kosowo jest jednym z naszych mniejszych partnerów handlowych.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem rządu, że projekty zasługują na poparcie, bowiem układ wnosi otwarcie nowego etapu stosunków dwustronnych, które mogą pomóc ustabilizować sytuację w Kosowie borykającym się z wieloma poważnymi problemami. Przypomnę, jak już zaznaczyła to pani minister, że Kosowo jest jedynym krajem Bałkanów Zachodnich bez stosunków umownych z UE. Dodam, że treść układu jest wzorowana na układach o stabilizacji i stowarzyszeniu podpisywanych wcześniej z państwami Bałkanów Zachodnich, z uwzględnieniem tego, że układ ma być podpisany i zawarty w imieniu UE, a nie, jak w przypadku układów z innymi państwami regionu, w imieniu UE i jej państw członkowskich ze względu na państwa, które nie uznały niepodległości Kosowa. Będzie to dotyczyło Cypru, Grecji, Hiszpanii, Rumunii i Słowacji.

W obu projektach w art. 3 zawarto stwierdzenie, że decyzje nie wpływają na stanowiska państw członkowskich i UE w sprawie statusu Kosowa. Ponadto, na podstawie art. 2 wniosku dotyczącego podpisania układu, zostanie zatwierdzona deklaracja w imieniu UE, zgodnie z którą decyzja o podpisaniu układu nie wpływa na stanowiska państw członkowskich w sprawie statusu Kosowa ani nie stanowi uznania Kosowa przez UE, ani przez poszczególne państwa członkowskie, chyba że dokonały tego kroku wcześniej,

za niepodległe państwo. Dziękuję bardzo. Powtórzę jeszcze, że należy zgodzić się ze stanowiskiem rządu, że projekty zasługują na poparcie.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Czy ktoś w tym punkcie chciałby zabrać głos? Pan przewodniczący Gałażewski.

Poseł Andrzej Gałażewski (PO):

W związku z tym, co było w ostatnich zdaniach przypomniane przez panią poseł sprawozdawcę, mianowicie dość niejasna sytuacja. Z jednej strony bowiem jest deklaracja podpisania układu stowarzyszeniowego z państwem, którego nie uznaje kilka państw członkowskich UE. Być może znaleziono jakieś wyjście z tego, ale politycznie sytuacja jest średnio ciekawa. I mam pytanie, czy nie fundujemy sobie pewnych napięć w UE, proponując w tej chwili tego typu rozwiązania.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie widzę zgłoszeń. Pani minister.

Podsekretarz stanu w MSZ Henryka Mościcka-Dendys:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Zapewniam, że ta sprawa nie budzi napięć. To jest klasyczna formuła stosowana w razie wszelkich tego typu przypadków, kiedy mamy wątpliwości różnej natury dotyczące statusu czy też sposobu funkcjonowania partnera. Wtedy zawierane są umowy w tej formule, czyli w zakresie wyłącznych kompetencji UE. Związanie następuje więc wyłącznie przez UE i wszystkie państwa członkowskie zaakceptowały taką formułę.

Jednocześnie zwracam państwa uwagę, że kwestia statusu jest z tego dokumentu wyjęta. W tej sprawie toczy się zresztą zupełnie odrębny dialog pod auspicjami Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz Wysokiej Przedstawiciel ds. Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Toczy się też bezpośredni dialog dwóch stron między Serbią a Kosowem, który ma przynieść normalizację stosunków. Z powodzeniem przebiega on mniej więcej od dwóch lat. Zapewniam więc, że ten dokument nie jest przedmiotem dyskusji czy kontrowersji w ramach UE.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję, pani minister. Nie widzę więcej zgłoszeń do dyskusji, w związku z tym stwierdzam, że Komisja rozpatrzyła w trybie art. 8 ust. 2 ustawy wniosek dokument COM(2015) 181 oraz wniosek dokument COM(2015) 183 i odnoszący się do nich projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu odnoszące się do tych dokumentów.

Przechodzimy do omówienia pkt V, czyli dokument JOIN(2015) 9. Bardzo proszę panią minister Henrykę Mościcką-Dendys o zabranie głosu.

Podsekretarz stanu w MSZ Henryka Mościcka-Dendys:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, mam przyjemność zaprezentować państwu wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych dotyczący realizacji europejskiej polityki sąsiedztwa w 2014 r. i zastrzegę od razu, że to jest dokument, który ma wyłącznie charakter sprawozdawczy. To jest roczny raport UE z realizacji europejskiej polityki sąsiedztwa i stanowi część szerszego pakietu EPS, który zawiera także raporty dotyczące poszczególnych państw partnerskich oraz wschodniego i południowego wymiaru europejskiej polityki sąsiedztwa. Jego celem jest ocena wdrażania europejskiej polityki sąsiedztwa w roku 2014. Jest to więc raport za rok poprzedni, który przedstawia w ogólny sposób główne trendy i wyzwania w europejskim sąsiedztwie. Nie ma natomiast na celu formułowania konkretnych propozycji zmian.

Zastrzegę od razu, że obok tego raportu toczy się szersza dyskusja na temat przyszłości europejskiej polityki sąsiedztwa. Zresztą w tej sprawie Komisja Europejska i ESDZ przedstawiły już dokument konsultacyjny, który był przedmiotem państwa dyskusji na poprzednim posiedzeniu i stanowisko MSZ w tej sprawie precyzyjnie przedstawił państwu wówczas mój kolega pan minister Artur Nowak-Far.

Jeśli chodzi o ten raport z realizacji EPS w 2014 r. pozwolą państwo, że zarysuję kilka najistotniejszych elementów, które warto odnotować. Przede wszystkim Komisja Europejska i ESDZ zwracają uwagę, że w ubiegłym roku mieliśmy do czynienia z pewnym regresem, a na pewno z brakiem postępów w zakresie demokratyzacji, jeśli chodzi o sąsiedztwo, co spowodowane było między innymi trwającymi konfliktami zbrojnymi, polaryzacją o podłożu religijnym, etnicznym, ale też przez czynniki zewnętrzne.

Wśród pozytywnych osiągnięć EPS w ubiegłym roku odnotowano pewnie jako najważniejszy element podpisanie układów o stowarzyszeniu z Gruzją, Republiką Mołdawii oraz Ukrainą oraz kontynuację procesu transformacji w Tunezji i wreszcie zacieśnienie relacji UE z Marokiem.

Podzielamy zasadniczą tezę, którą zaprezentowano w tym raporcie, dotyczącą ocen wdrażania EPS. Zgadzamy się z potrzebą zasadniczej reformy tej polityki. Jak państwo wiedzą, w tym procesie bierzemy aktywny udział, prezentując różne dokumenty, zarówno polskie, jak i wspólnie z partnerami europejskimi. Naszym celem jest umożliwienie lepszego dopasowania się polityk europejskich do indywidualnych dążeń partnerów oraz umożliwienie europejskiej polityce sąsiedztwa – i teraz przepraszam, że ją spersonalizuję – szybszej reakcji na szybko zachodzące zmiany w europejskim sąsiedztwie.

Kluczowe w tym kontekście, i ten element jest również odnotowany w raporcie, który mam przyjemność państwu zaprezentować, jest wyraźniejsze zróżnicowanie między partnerami w naszym sąsiedztwie. Sąsiedzi gotowi wdrażać umowy stowarzyszeniowe i pogłębione kompleksowe umowy o wolnym handlu, powinni otrzymywać silniejsze wsparcie polityczne i finansowe. Na wschodzie dotyczy to tych trzech krajów, o których już wspomniałam, czyli Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. A oferta dla pozostałych partnerów powinna być bardziej zindywidualizowana, ale też uzależniona od ich poziomu ambicji.

Dostrzegamy odnotowaną przez Komisję Europejską i ESDZ w komunikacie konieczność poświęcenia większej uwagi w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa kwestiom bezpieczeństwa, i na to zwracam państwa szczególna uwagę, tak aby kraje sąsiedzkie stawały się bardziej odporne na zewnętrzne i wewnętrzne zagrożenia.

Zwracamy też uwagę na wątek, o którym Komisja również mówi, że tworzenie perspektyw dla przyszłych pokoleń jest konieczne dla pomyślnej transformacji i wydajnej gospodarki, więc w tym kontekście niezwykle istotnym zadaniem dla UE jest wsparcie budowy nowych, prodemokratycznych elit w państwach sąsiedztwa UE, które będą zdolne do modernizowania państw partnerskich.

Opowiadamy się wreszcie za pogłębieniem współpracy z sąsiadami w zakresie mobilności, w szczególności znoszenie reżimu wizowego wobec wschodnich sąsiadów, którzy wybrali ścieżkę reform i zbliżania do standardów UE. Podzielamy też pogląd, że dynamicznie zmieniająca się sytuacja w sąsiedztwie wymaga bardziej elastycznego podejścia do planowania i realizacji wsparcia finansowego w ramach EPS. Podkreślamy konieczność odbiurokratyzowania instrumentarium finansowego UE i rozwinięcia instrumentów, które umożliwiałyby szybkie działanie UE w obszarze sąsiedztwa.

Komunikat zapowiada uproszczenie sprawozdawczości na temat postępów realizacji EPS i tutaj, proszę państwa, to jeden z elementów, który my szczególnie popieramy i jesteśmy gotowi poprzeć rezygnację między innymi z corocznych raportów dotyczących poszczególnych państw członkowskich na rzecz bardziej skondensowanych, politycznych ocen podsumowujących stan relacji z państwami partnerskimi. Uważamy, że należy bardziej zindywidualizować podejście do ocenianych krajów i w większym stopniu uwzględniać kontekst regionalny oraz aktualne uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne.

Podsumowując, i pozwolą państwo, że na tym zakończę, obraz sytuacji w sąsiedztwie UE w roku 2014, przedstawiony w komunikacie Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, potwierdza konieczność głębokich zmian w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, które pozwoliłyby docelowo na zwiększenie efektywności tej polityki, ale też na lepsze dostosowanie jej do zróżnicowanych wyzwań, z którymi UE ma do czynienia w swoim wschodnim i południowym sąsiedztwie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję, pani minister. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan przewodniczący Andrzej Gałażewski.

Poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście, nie tak dawno dyskutowaliśmy założenia do zmian, dokument konsultacyjny w europejskiej polityce sąsiedztwa, i być może teraz byśmy się powtarzali w niektórych tematach. Jednak całkowicie popieram aktywność rządu zarówno w tej kreacji nowych zmian, jak i w odniesieniu do komunikatu. Jest on rzeczywiście tylko komunikatem, więc moglibyśmy powiedzieć, że zauważono wszystkie sprawy, które toczyły się w 2014 r. i dobrze je przedstawiono. Zgadzam się, że jest to w miarę pełny dokument.

Korzystając jednak z okazji, że wracamy do tematu, być może warto by było podkreślić, że mimo trudnej sytuacji politycznej, nieudanej rewolucji afrykańskiej w wielu krajach i trudnej sytuacji w innych, ale zatrzymam się na razie na południu, to jednak przez wiele lat skutecznej europejskiej polityki sąsiedztwa sytuacja kobiet w państwach północnej Afryki znacznie się polepszyła. Z roku na rok kobiety uzyskują większą akceptację zarówno w aktywności zawodowej, jak i politycznej. I wydaje mi się, że to są pewne sukcesy UE, dlatego że konsekwentnie wymagała od tych państw zmiany swojego sposobu podejścia do tego zagadnienia.

Jeśli chodzi o wschodnie granice UE, to wydaje mi się, że być może tego zabrakło, ale jednak oddzieliłbym sytuację w Ukrainie od sytuacji w Mołdawii i w Gruzji. Sytuacja, w której toczy się wojna na części terytorium państwa, zmienia wszystkie priorytety. Miękka polityka, bo europejska polityka sąsiedztwa jest miękką polityką, w przypadku Ukrainy jest trochę kwiatkiem do kożucha. Jest oczywiście potrzebna, ale trzeba zwrócić uwagę, że jednak priorytety są inne. Polityczne i międzynarodowe priorytety oczywiście.

Trzeba też zauważyć, że Rosja jednak w dalszym ciągu dąży do destabilizacji sytuacji w Mołdawii, co w przyszłości być może utrudni realizację umów, które zostały podpisane. To się wszystko okaże.

Wydaje mi się, że warto by jeszcze dołożyć do tego opisu efekty działalności EBOR, szczególnie na terenach afrykańskich. Naprawdę po zakończeniu swojej misji w Europie Środkowej i Wschodniej EBOR coraz śmielej inwestuje w krajach Afryki Północnej i robi to dobrze. Wydaje mi się, że to jest dobre, skuteczne narzędzie europejskiej polityki sąsiedztwa.

Na koniec pewna porażka. W dalszym ciągu mimo aktywnej polityki sąsiedztwa nie została uregulowana sprawa Cypru. Wydaje mi się, że to jest bardzo trudny temat. To tyle z mojej strony. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. Rozumiem, że temat został wyczerpany. Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat komunikatu, dokument JOIN(2015) 9 i odnoszące się do niego stanowisko rządu. Dziękuję pani minister.

Przechodzimy do omówienia pkt VI, czyli sprawozdania z wykonania budżetu w zakresie części budżetowej 83 i rezerwy celowe w zakresie pozycji 8 oraz część budżetowa 84, środki własne UE. Bardzo proszę o zabranie głosu pana ministra Artura Radziwiłła.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Artur Radziwiłł:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca, Wysoka Izbo, część 83 pozycja 8 to są środki na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem szeroko rozumianych środków europejskich. Na tę rezerwę w budżecie zaplanowano 5,4 mld zł, a rozdysponowano 2,8 mld zł, czyli około 52 proc. planu. Rezerwa została podzielona na dwie części. Podział środków z każdej z tych części dokonywany był na podstawie odrębnych procedur.

W ramach części A Minister Finansów dysponował środkami w wysokości 1,4 mld zł, i w tej części najważniejsze były wydatki związane z realizacją wspólnej polityki rolnej. To było prawie 1,2 mld zł. Oprócz tego to były wydatki związane z rozliczeniem programu SAPARD i środków przejściowych Transition Facility, współfinansowanie Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nabrzeżnych

obszarów rybackich", również ogólnego programu UE „Solidarność i zarządzenie przepływami migracyjnymi", i szereg innych mniejszych programów.

W ramach części B Minister Finansów rozdysponował około 1,4 mld zł. Tutaj zdecydowanie najważniejsze były wydatki związane z realizacją narodowej strategii spójności, czyli wszystkich poszczególnych programów operacyjnych. Rozdysponowane tu zostało prawie 1,3 mld zł. Oprócz tego w części B Minister Finansów rozdysponował środki związane z wydatkami Funduszu Spójności w ramach narodowego planu rozwoju na współfinansowanie szwajcarsko-polskiego programu współpracy, norweskiego mechanizmu finansowego, a także mechanizmu finansowego europejskiego obszaru gospodarczego. Środki z rezerwy celowej były uruchamiane stosownie do zapotrzebowania zgłaszanego w trakcie roku budżetowego przez dysponentów, przede wszystkim przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Niewykorzystanie środków w pełnej wysokości, czyli zgodnie z planem, wynikało przede wszystkim z zatwierdzenia przez Komisję Europejską programów operacyjnych w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 dopiero pod koniec 2014 r., z oszczędności powstałych w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych i ze zmian w harmonogramach realizacji projektów w ramach danego roku i z przesunięciem pomiędzy latami. Należy też pamiętać, że zawsze w pierwszej kolejności wykorzystywane są środki ujęte w budżetach poszczególnych dysponentów, a po rezerwę celową sięga się w ostatniej kolejności. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Do części budżetowej 83 referentem jest pan poseł Marek Łapiński. Bardzo proszę.

Poseł Marek Łapiński (PO):

Szanowna pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, opiniujemy część 83 w zakresie rezerwy z pozycji 8, a robimy to po raz czwarty i po raz czwarty nasuwają się te same wnioski, choć w tym roku są jeszcze bardziej widoczne niż w latach minionych, że planowanie tej rezerwy zwykle jest przewymiarowane i co roku słyszymy takie samo uzasadnienie niewykorzystania rezerwy celowej w zakresie pozycji 8. Dzisiaj nie opiniujemy drugiej rezerwy z części 83, czyli w zakresie pozycji 19. Tamta to jest rezerwa płacowa, ta to rezerwa na projekty, które są realizowane ze środków europejskich, nie tylko z funduszy europejskich, ale ze środków europejskich. Po raz kolejny mamy rozdysponowanie w tym przypadku nieco ponad 51 proc. środków zaplanowanych na rok 2014. Dla państwa informacji przypomnę, że w roku 2010 było to ponad 78 proc., w roku 2011 – ponad 67 proc., w roku 2012 – ponad 68 proc. i w roku 2013 – 69 proc. Wyższe wykonania. Oczywiście wówczas byliśmy na innym etapie realizowania projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, ale można zadać pytanie, dlaczego MF, ale przede wszystkim dysponenci tej rezerwy, instytucje współodpowiedzialne za realizację programów, złożyły tak wysokie zapotrzebowanie na środki finansowe. Wiemy, że są to środki z budżetu państwa, a więc skoro zaplanowano je w zakresie rezerwy w pozycji 8, to nie znalazły się w innych częściach budżetu, a mogłyby tam być spożytkowane na inne potrzebne cele.

Oczywiście niewykorzystanie tych środków, jak sądzę, i tu pytanie do pana ministra, zmniejsza nasz deficyt, bo są to środki niewydane, a więc deficyt został w tym zakresie zmniejszony. Jeśli tak jest, to być może jest to działanie, które może się spotkać z pochwałą, natomiast sposób planowania tej rezerwy budzi zastrzeżenia i wątpliwości. To jest wniosek, który, niestety, zostanie tylko odnotowany w protokole, bo jestem przekonany, że planując rezerwę na rok 2016, odbywać się to będzie podobnie, choć niewątpliwie sytuacja będzie inna. Programy współfinansowane środkami zewnętrznymi w ramach nowej perspektywy finansowania europejskiego będą uruchamiane z funduszy europejskich, więc rzeczywiście te środki będą w większym zakresie potrzebne. Natomiast planowanie rezerwy na rok 2014, myślę, że także na rok 2015, było przewymiarowane.

Mój wniosek jest zbieżny z konkluzją przedstawioną przez Biuro Analiz Sejmowych. Ocena wykonania rezerwy jest pozytywna, ale zastrzeżenia budzi sposób planowania,

a wiemy, że planowanie budżetu to bardzo istotna część polityki finansowej państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do części budżetowej 84. Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Artur Radziwiłł:

Część budżetowa 84 to są wydatki przeznaczone na sfinansowanie środków własnych UE, czyli to, co zwykle potocznie nazywamy składką wpłacaną do budżetu unijnego. W budżecie ta składka została zaplanowana w wysokości 17,8 mld zł. W trakcie roku budżetowego dokonano blokady w kwocie 0,5 mld zł w związku z niższym zapotrzebowaniem na rozliczenie składki wpłacanej do budżetu unijnego, z czego 0,1 mld zł zostało przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej, na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa. Ostatecznie wysokość składki wpłaconej do budżetu unijnego w roku 2014 wyniosła 17,3 mld zł i stanowiła niecałe 98 proc planu po zmianach.

Niższa od planowanej wysokość składki wynikała ze zmian w budżecie unijnym na rok 2014. Chciałem przypomnieć, że Komisja Europejska zaproponowała osiem korekt budżetu unijnego. Wynikało to też z nieco innego kształtu budżetu europejskiego, który był negocjowany pomiędzy Radą UE i PE niemal do samego końca roku, do grudnia 2014. W wyniku porozumienia, które w końcu uzyskano, zmniejszono ogólny poziom wydatków unijnych w stosunku do wstępnej propozycji Komisji Europejskiej, na podstawie której był przygotowywany budżet państwa. Składkę obniżyła też rewizja szacunków podstaw VAT i dochodu narodowego brutto za poprzednie lata. W wyniku tych rewizji składka polska uległa zmniejszeniu. Rozliczono również nadpłatę w opłatach cukrowych za lata 2004-2006. Składka oczywiście składała się z tych samych części, które wszyscy znamy. Część związana z dochodem narodowym brutto, część – z przychodami z podatku od towarów i usług, wpłat z tytułu udziału w opłatach celnych, opłatach cukrowych oraz wpłaty z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tej części budżetowej jest pan poseł Grzegorz Tobiszowski.

Poseł Grzegorz Tobiszowski (PiS):

Pani przewodnicząca, panie ministrze, panie i panowie posłowie, rzeczywiście w części 84 mamy kwestię związaną ze składką wpłaconą do budżetu UE. By nie powtarzać informacji, jakie przedstawił pan minister, jedynie zwrócę uwagę na takie kwestie, które, myślę, są pewnym uzupełnieniem, czy obrazują na przestrzeni lat wydatki związane z wpłatami na obie składki. Co do środków, jakie zostały nam przedłożone w pomocy unijnej, których dość ciekawa analiza została przedstawiona przez Biuro Analiz Sejmowych, trzeba zauważyć, że korzystna była relacja między wysokością tych wszystkich składowych, które wchodzą w element składki do UE, a środkami, jakie w poszczególnych latach zostały nam przekazane do rozdysponowania w poszczególnych programach. Należy zauważyć, że w 2014 r. ta relacja była na poziomie 52,5 mld, w 2013 r. – 53,5 mld, w 2012 r. – niespełna 51 mld i w 2011 r. – 43,2 mld. Od momentu wejścia Polski do UE do końca 2014 r. napłynęły, jak możemy się dowiedzieć z opracowania BAS, środki o wartości 109,5 mld euro, w tym w 2014 r. to jest wielkość 17,1. Jak do tej pory rzeczywiście per saldo więcej środków mamy do wykorzystania w dalszej gospodarce. I tutaj takie pytanie, jak długo będzie trwał taki okres na korzyść, jeśli chodzi o składki, które przedkładamy, w porównaniu do środków, które zasilają nasze plany inwestycyjne w poszczególnych programach.

Co do budżetu środków unijnych, faktycznie plany na rok 2006 były ambitniejsze. Planowano budżet na poziomie 80 mld, wykonano go na poziomie 87,3 mld, co sprawiło, że budżet został zmniejszony do 68,1 mld zł. To też wpływało na obniżenie składek. Aby nie powtarzać informacji, które zaprezentował pan minister, myślę, że uzupełniając o te kwestie, zakończyłbym opinię do tego dokumentu. Oczywiście rekomenduję przyjęcie sprawozdania z wykonania. Najwyższa Izba Kontroli w swojej ocenie przedłożyła jesz-

cze dwie sugestie, ale one nie są strategiczne, więc myślę, że nie będę ich odczytywać. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):
Bardzo dziękuję. Panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Artur Radziwiłł:
Dziękuję bardzo posłom sprawozdawcom. Odniosę się do jednej uwagi i jednego pytania. Uwaga dotycząca planowania. Rzeczywiście jest tak, że wydatki nie są wykonane. Pamiętajmy, że to jest rezerwa celowa. To znaczy, podstawowe wydatki płyną z budżetów poszczególnych dysponentów. Cechą tej rezerwy jest przygotowanie się na sytuacje, o których teraz jeszcze nie wiemy. A w tym roku w szczególności nie wiedzieliśmy, w którym momencie zostaną zaakceptowane przez Komisję Europejską poszczególne programy operacyjne. Było więc naturalne, że z pewną ostrożnością zaplanowano środki tak, żeby było ich dostatecznie dużo, gdyby te programy ruszyły wcześniej.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące pozytywnego bilansu pomiędzy wpłatami składek do budżetu unijnego i strumienia środków, które płyną z budżetu unijnego, to z całą pewnością bardzo korzystna sytuacja, jaką teraz mamy i mieliśmy przez ostatnie lata, będzie kontynuowana do końca nowej, rozpoczynającej się perspektywy finansowej do 2020 r., a w praktyce jeszcze w kolejnych latach, kiedy te środki będą rozliczane. Co będzie w kolejnej perspektywie finansowej, w tej chwili trudno bardzo precyzyjnie omawiać, ale ten bilans na pewno pozostanie dla Polski pozytywny. Aczkolwiek wydaje mi się, że trudno będzie wynegocjować, żeby ten bilans był aż tak korzystny, żeby ta różnica między wpływami a wpłacaną składką była taka duża. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):
Bardzo dziękuję. Oddam teraz głosu przedstawicielowi NIK. Pan Dariusz Łubian, bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Łubian:
Pani przewodnicząca, w tej sprawie zabierze głos mój kolega, pan Dariusz Zielecki.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):
Bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:
Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Jeżeli chodzi o wykonanie budżetu w części 84 – środki własne UE, oceniliśmy, że został on wykonany z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi i w rezultacie tego osiągnięto zaplanowane cele.

Jeżeli chodzi o sprawozdanie budżetowe, na podstawie danych wynikających z ksiąg rachunkowych prezentują one prawdziwy obraz wydatków. Natomiast nie wykazano w sprawozdaniach, tj. w sprawozdaniu RB 28 o wydatkach i w RB BZ 1 o wydatkach w układzie zadaniowym, zobowiązań niewymaganych w kwocie 1,362 mld zł z tytułu polskiej składki do budżetu UE za styczeń 2015 r., która jest naliczona w grudniu 2014 r. To jest ta sprawa, o której mówił właśnie pan poseł sprawozdawca. Wynikało to z przyjęcia niezgodnej naszym zdaniem z ustawą o rachunkowości praktyki prowadzenia ksiąg rachunkowych. Ustalono na podstawie wniosku z Komisji Europejskiej bezsporne zobowiązanie z tytułu składki grudniowej, księgowanej dopiero w następnym miesiącu.

Podkreślić należy, że pozostałe raty tej składki, czyli wszystkie miesięczne od stycznia do listopada, na listopadzie kończąc, były księgowane prawidłowo, czyli z Komisji Europejskiej przychodził wniosek, był księgowany w miesiącu, kiedy został uznany za bezsporne nasze zobowiązanie, natomiast wydatek następował oczywiście jako kolejna operacja gospodarcza w następnym miesiącu.

Zwróciliśmy też uwagę na brak formalnego uregulowania sposobu prezentowania w sprawozdawczości nadpłat składki do UE, rozliczanych na poczet należności dopiero w kolejnym roku. To tak zwane zobowiązania ujemne, które wpływają na poziom deficytu budżetu państwa. Tutaj Minister Finansów stosuje rozwiązanie zastępcze polegające na załączaniu do sprawozdania dodatkowego wyjaśnienia, tak więc nie ma tu obaw,

że coś zostanie zafałszowane, natomiast w ocenie NIK takie rozwiązanie może mieć charakter doraźny.

Chciałbym podkreślić, że Minister Finansów w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne w odniesieniu do pierwszej sprawy zadeklarował ujednolicenie sposobu księgowania zobowiązań z tytułu rat składki do UE. A w odniesieniu do sposobu prezentowania zobowiązań ujemnych poinformował o zamiarze podjęcia prac w zakresie ewentualnej zmiany rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Myślę, że o wydatkach było już wiele powiedziane. Wydatki na poziomie 97,7 proc. planu, były one niższe o 4,8 proc., o ponad 869 mln zł niż składka w roku 2013. Te składki były realizowane terminowo, w prawidłowej wysokości oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Tutaj, za wyjątkiem błędu systemowego, dotyczącego zobowiązań niewymaganych, nie mieliśmy zastrzeżeń do poprawności formalnej ksiąg rachunkowych i wiarygodności zapisów w księgach rachunkowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Czy przedstawiciel BAS chciałby zabrać głos? Jeśli nie ma takiej potrzeby, to bardzo dziękuję. Zapytam jeszcze, czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. Ponieważ zadaniem Komisji jest przedstawienie Komisji Finansów Publicznych opinii o sprawozdaniu w wykonania budżetu, proponujemy, by Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu za rok 2014. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię w sprawie rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu państwa za rok 2014 w zakresie właściwości Komisji. Sprzeciwu nie słyszę.

Mamy też obowiązek wyznaczyć osobę upoważnioną do prezentacji stanowiska i reprezentowania nas na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję, żeby to był poseł Marek Łapiński. Czy pan poseł wyraża zgodę? Tak, bardzo dziękuję. Na tym kończymy rozpatrywanie pkt VI. Dziękuję, panie ministrze.

Przechodzimy do pkt VII, czyli zaopiniowania dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2014 r. (druk nr 3508) w zakresie właściwości Komisji. Bardzo proszę o zabranie głosu pana Dariusza Łubiana, wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej NIK. Bardzo proszę.

Wicedyrektor departamentu NIK Dariusz Łubian:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, sprawozdanie z działalności NIK za 2014 r. ma siedem rozdziałów. Omówiono w nim pełen zakres działalności Izby, począwszy od spraw organizacyjnych, poprzez działalność kontrolną, wyniki kontroli, działania antykorupcyjne, współpracę z Sejmem i innymi podmiotami krajowymi i zagranicznymi, jak również oczywiście ujęto w tym sprawozdaniu wykonanie budżetu NIK oraz kwestie dotyczące realizacji wniosków de lege ferenda.

Przejdę od razu do danych dotyczących podstawowych działalności kontrolnych NIK. W 2014 r. Izba przedłożyła Sejmowi 185 informacji o wynikach kontroli planowych, 90 informacji dotyczyło kontroli wykonania budżetu państwa, a 95 innych tematów dotyczących funkcjonowania państwa. Izba przeprowadziła także 150 tematów kontroli doraźnych. Łącznie kontrolę prowadziliśmy w 2483 podmiotach. Po tych kontrolach sformułowano prawie pięć tysięcy wniosków pokontrolnych, z których zrealizowano 54 proc., a 31 proc. tych wniosków było trakcie realizacji.

Izba sformułowała także w ubiegłym roku 75 wniosków de lege ferenda, zrealizowanych było 21 wniosków de lege ferenda. W przypadku 34 trwały prace legislacyjne, z tym że tutaj w przypadku tych wniosków, które były w trakcie prac, część dotyczy jeszcze wniosków z lat poprzednich.

Jeżeli chodzi o efekty działalności kontrolnej, Izba ujawniła finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w łącznej wysokości 82,8 mld zł. Jest to kwota wyższa niż w 2013 r., wtedy to było 44,9 mld zł.

Jeżeli chodzi o korzyści finansowe z kontroli NIK, to one wyniosły w ubiegłym roku 219 mln zł, w roku 2013 to było 190 mln zł. To, co może państwa bardziej zainteresować, to nieprawidłowości na szkodę lun potencjalną szkodę budżetu UE. I te nieprawidłowości wykryte przez NIK w ubiegłym roku wyniosły 7,3 mln zł.

Jeżeli chodzi o kwestie zawiadomień o popełnieniu przestępstw i wykroczeń, w zeszłym roku skierowała Izba takich zawiadomień 106. Dotyczyły one, zresztą podobnie jak w latach ubiegłych, przekroczenia bądź nadużycia uprawnień, bądź niedopełnienia obowiązków urzędniczych, niewykonania obowiązków z prawa budowlanego, nieprowadzenia ksiąg rachunkowych, poświadczenia nieprawdy bądź fałszowania dokumentów.

Ponadto w ubiegłym roku Izba skierowała 102 zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów. To jest trochę mniej niż w roku 2013. Wtedy tych zawiadomień było 139. Te zawiadomienia dotyczyły głównie naruszenia zasad udzielania zamówień publicznych, zasad sporządzania sprawozdawczości, a także kwestii przekroczenia upoważnień do dokonywania wydatków.

Przejdę teraz do wyników kontroli, czyli do rozdziału, który dotyczy realizacji zadań państwa w świetle kontroli. W obszarze UE i rozwój regionalny przedstawiono kontrole, które dotyczyły wykorzystania środków unijnych. Kontrole te od lat są priorytetem NIK, i także w nowej perspektywie takie kontrole będą podejmowane. Pozwolę tu sobie na dygresję, że w tym roku będziemy także prowadzić taką kontrolę wyboru projektów w trybie postępowań konkursowych, w ramach regionalnych programów operacyjnych.

Jeżeli chodzi o kontrole, które zostały zakończone w zeszłym roku, to Izba skierowała sześć informacji o wynikach kontroli dotyczących wykorzystania funduszy unijnych. Pozwolę sobie przytoczyć tytuły tych kontroli: „Przygotowanie systemu wdrażania polityki strukturalnej na lata 2014-2020", „Trwałość projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych na przykładzie wybranych regionalnych programów operacyjnych", „Efekty wspierania środkami z funduszy europejskich sektora małych i średnich przedsiębiorstw w województwie mazowieckim", „Informacje o wynikach kontroli wykorzystania środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach programu »Rozwój obszarów wiejskich«". Badaliśmy także projekty realizowane w ramach programu o współpracy transgranicznej Polska-Republika Czeska. Badaliśmy również wykorzystanie środków na realizację projektów finansowanych w ramach instrumentu finansowego LIFE+. To jest instrument finansowy zarządzany przez Komisję Europejską przy udziale strony polskiej i to są przede wszystkim środki przeznaczone na działania w zakresie ochrony środowiska.

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła także siedem kontroli doraźnych, dotyczących wykorzystania funduszy unijnych. Wszystkich nie będę wymieniał. Dotyczyło to między innymi przyznawania dotacji dla sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, dotyczyło to także budowy sieci szerokopasmowych Internetu w ramach programu operacyjnego Warmia-Mazury i jeszcze kilku innych tematów.

Chciałbym także nawiązać do wątku, który już był tutaj omawiany, że NIK bada co roku wynik przepływów finansowych Polska-UE i dane na ten temat są przedstawiane w analizie wykonania budżetu państwa. Oczywiście ten bilans był dodatni. W 2014 r. z UE do Polski wpłynęły środki w wysokości 17,1 mld euro. To były środki wyższe niż w 2014 r., kiedy to było 15,6 mld euro. Polska wpłaciła z tytułu składki i zwrotów środków niewykorzystanych bądź nieprawidłowo wykorzystanych 4,1 mld euro do budżetu unijnego, czyli nieco mniej niż w roku 2013. Oczywiście saldo rozliczeń Polski z budżetem UE było dodatnie, wyniosło na plusie 11,2 mld euro.

W dalszej części sprawozdania omówiono działania antykorupcyjne, jakie NIK podejmuje. Chcę przy okazji poinformować państwa, że NIK planuje w tym roku realizację kontroli wdrażania rządowego programu przeciwdziałania korupcji na lata 2014-2020. Omówiono także współpracę z Sejmem i innymi podmiotami krajowymi. Przedstawiciele NIK uczestniczyli w zeszłym roku w łącznie 815 posiedzeniach komisji sejmowych. NIK przeprowadziła także sześć kontroli na zlecenie Sejmu lub jego organów.

To, co może państwa bardziej zainteresować, to jest współpraca międzynarodowa NIK przedstawiona w szóstym rozdziale sprawozdania. Chciałbym zwrócić państwa uwagę, że w ramach współpracy z organami kontroli państw UE Izba przeprowadziła dwie wspólne kontrole równoległe dotyczące funduszy unijnych. Jedna kontrola dotyczyła programu operacyjnego Polska-Czechy, programu współpracy transgranicznej, drugą kontrolą była kontrola zamówień publicznych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Oczywiście Izba współpracowała także z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym. W ubiegłym roku Trybunał przeprowadził w Polsce dwadzieścia jeden kontroli, w których uczestniczyli kontrolerzy NIK w charakterze obserwatorów. Tych kontroli ETO było nieco mniej, bo w 2013 r. było ich trzydzieści.

Chciałbym podkreślić, że pod koniec ubiegłego roku w listopadzie kontrolerzy z delegatury NIK w Krakowie uczestniczyli bezpośrednio w kontroli ETO, dotyczącej programów zwalczania kontroli monitorowania chorób zwierzęcych, i było to pierwsze takie przedsięwzięcie, że w kontroli ETO bezpośrednio brali udział kontrolerzy z najwyższego organu kontroli kraju członkowskiego UE. Ponadto NIK w ubiegłym roku zaangażowała się w udział w kontroli ETO dotyczącej sporządzenia sprawozdania rocznego ETO. Bierzemy tu udział w niektórych pracach dotyczących przygotowania rozdziału dziesiątego sprawozdania ETO, dotyczącego analiz efektów wykorzystania środków funduszy z budżetu UE Uczestniczyliśmy w przygotowaniu analizy spójności powiązania celów strategii Europa 2020 z umową partnerstwa i z krajowymi programami operacyjnymi, i sprawdzaliśmy także, czy w tych umowach partnerstwa i w programach operacyjnych położono odpowiedni nacisk na osiąganie rezultatów. Jak wiadomo, w nowej perspektywie finansowej Komisja Europejska kładzie dużo większy nacisk na to, żeby osiągać rezultaty założone w umowach partnerstwa i w programach operacyjnych.

Chciałbym także dodać, że NIK pomaga także najwyższym organom kontroli z Ukrainy, Mołdawii, Gruzji w ich dostosowaniu do standardów europejskich. Między innymi organizujemy szkolenia, wymianę doświadczeń. Podobny projekt będziemy także realizować dla najwyższego organu Albanii. Ten projekt rozpoczyna się już w tym roku.

Z ciekawostek, chciałbym poinformować, że NIK jako audytor zewnętrzny prowadziła w ubiegłym roku audyt w CERN, czyli w centrum badań jądrowych, a w tym roku podjęła audyt w Radzie Europy jako audytor zewnętrzny. To jest także wyraz zaufania do NIK.

W ostatnim, siódmym rozdziale sprawozdania z działalności NIK przedstawiono wykonanie budżetu NIK w 2014 r., natomiast w załącznikach do sprawozdania państwo znajdą wykazy wszystkich kontroli przeprowadzonych przez NIK w 2014 r i szczegółowy wykaz stanu realizacji wniosków de lege ferenda.

Uzupełniając sprawozdanie, na koniec wypowiedzi, chcę powiedzieć o kilku kontrolach, jakie będą realizowane w tym roku, które są zaplanowane na ten rok. To jest między innymi kontrola wyboru projektów w ramach regionalnych programów operacyjnych, kontrola wspierania rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw środkami UE w ramach programu „Innowacyjna gospodarka". Będziemy też badać realizację projektu budowy sieci szerokopasmowych. Niedługo będziemy prezentować wyniki kontroli dotyczącej budowy tras rowerowych w ramach Programu Operacyjnego „Rozwój Polski Wschodniej". Przyjrzymy się także systemowi zarządzania nieprawidłowościami w zarządzaniu w zakresie europejskich funduszy rolnych i także wykorzystaniu pomocy technicznej w ramach programu „Rozwój programów wiejskich". To tyle z mojej strony. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie? Myślę, że informacja była wyczerpująca. W związku z tym stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdanie z działalności NIK w 2014 r. Kończymy na tym omawianie pkt VII.

Punkt VIII – sprawy bieżące. Następne posiedzenie Komisji odbędzie się dzisiaj o godzinie 14.00 w sali 22. To będzie wspólne posiedzenie z Komisją Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. Zamykam ten punkt. Zamykam posiedzenie Komisji.